

ÎNCHEIERE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Boris Cazacioc,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Boris Cazacioc
împotriva Primăria c. Lipnic, r-nul Ocnița, intervenienți accesorii Întreprinderea de
Stat „Agenția Servicii Publice” Departamentul cadastral, Serviciul cadastral
teritorial Ocnița, Maria Grozavu, Valeriu Cazacioc, Victor Vahnovan, Gheorghe
Andronic și succesorul lui Vasile Todirel privind anularea titlului de autentificare a
dreptului deținătorului de teren și eliberarea unui alt titlu de autentificare a dreptului
deținătorului de teren,

împotriva deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 03 aprilie 2018, Boris Cazacioc a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Primăria c. Lipnic, r-nul Ocnița, intervenient accesoriu Întreprinderea de
Stat „Agenția Servicii Publice” Departamentul cadastral, Serviciul cadastral
teritorial Ocnița privind anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de
teren și eliberarea unui alt titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că este proprietar al unei părți a
terenului cu numărul cadastral xxxxxx cu suprafața de 1,7060 ha, amplasat în
extravilanul xxxxxx, fapt ce se confirmă prin titlu de autentificare a dreptului
deținătorului de teren. Conform testamentului, tatăl lui Tudor Cazacioc, i-a testat
terenul, care conform titlului nr.316 eliberat la 15 iulie 1993, confirmă dreptul de
proprietate asupra cotei de teren echivalent în mărime de 1,98 ha cu bonitate de 68
grade, și pe care dînsul l-a moștenit la 01 martie 1999.

La 21 martie 2000, în baza dispoziției nr.7 din 20 martie 2000 a Primăriei
c.Lipnic, județul Edineț, i-a fost eliberat titlul nr. xxxxxx de autentificare a dreptului
deținătorului de teren cu suprafața totală de 1,7060 ha, care însă nu corespunde cu
titlul nr. 316 eliberat la 15 iulie 1993 și titlul nr.316 din 01 martie 1999, or, conform
acestor acte se confirmă dreptul de proprietate asupra cotei de teren în mărime de

1,98 ha cu bonitate de 68 grade, deoarece a fost micșorată suprafața terenului și a fost schimbată dislocarea acestuia și nu a avut loc eliberarea terenului în natură.

Consideră că titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat lui în privința terenului cu numărul cadastral xxxxxxxx urmează a fi declarat nul, deoarece în baza titlului nr.316 din 15 iulie 1993 și titlului nr.316 din 01 martie 1999, dînsul este proprietar al terenului cu suprafața de 1,98 ha. Iar prin dispoziția Primăriei xxxxxxx nr.7 din 20 martie 2000 eronat a fost micșorată suprafața terenului cu schimbarea dislocării acestuia, fără a fi eliberat terenul în natură. Mai mult dispoziția în cauză nu i-a fost adusă la cunoștință, iar în fondul arhivistic al Serviciului raional de arhivă Ocnița, aceasta lipsește.

Despre faptul că a fost micșorată suprafața terenului cu schimbarea dislocării acestuia a aflat în vara anului 2017, cînd a apărut un proprietar asupra suprafeței de teren pe care o prelucra și care corespunde titlului nr.316.

Consideră că prin micșorarea suprafeței terenului și schimbarea dislocării acestuia, i-au fost încălcate drepturile prevăzute de art. 27 Codul funciar și art.315, 316 Cod civil.

La fel, îi este tulburată posesia asupra terenului, deoarece pîrîtul refuză benevol de a iniția procedura de corectare a planului cadastral, conform prevederilor indicațiilor metodologice privind corectarea erorilor și înlăturarea neconformităților în planul cadastral întocmit în procesul de privatizare în masă a terenurilor, aprobat prin Ordinul Directorului Agenției Relații Funciare și Cadastru nr.43 din 08 aprilie 2015, precum și eliberarea suprafeței nominalizate.

Deoarece pîrîtul nu dă acordul pentru inițierea procedurii de corectare a planului cadastral, consideră că această corectare poate fi efectuată doar în temeiul hotărîrii judecătorești, din care motiv s-a adresat cu prezenta cerere în judecată.

A solicitat anularea titlului nr.xxxxxx de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu suprafața totală de 1,7060 ha pe numele lui Boris Cazacioc; obligarea OCT Ocnița să efectueze rectificarea hotarului terenului conform titlului nr.316 din 15 iulie 1993 și titlului nr.316 din 01 martie 1999; eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu suprafața de 1,98 ha cu bonitate de 68 grade, cu acordarea numărului cadastral și eliberarea în natură a terenului în cauză; eliberarea în natură a suprafeței de 1,98 ha cu bonitate de 68 grade, potrivit titlului nr.316 eliberat la 15 iulie 1993 și nr.316 eliberat la 01 martie 1999, ce confirmă dreptul de proprietate asupra cotei de teren echivalent, care ține de terenul ce-i aparține cu drept de proprietate.

În cadrul examinării cauzei Boris Cazacioc a concretizat pretențiile solicitînd anularea titlului nr.xxxxxx de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu suprafața totală de 1,7060 ha și eliberarea unui alt titlu care să corespundă titlului provizoriu nr.316 din 15 iulie 1993 și titlului provizoriu nr.316 din 01 martie 1999.

Prin încheierea din 14 august 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița s-a atribuit calitatea de intervenienți accesorii Mariei Grozavu, Valeriu Cazacioc, Victor Vahnovan, Gheorghe Andronic și succesorul lui Vasile Todirel.

Prin hotărârea din 10 decembrie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Boris Cazacioc cu privire la anularea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și eliberarea unui alt titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Prin decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Boris Cazacioc, și s-a menținut hotărîrea din 10 decembrie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Ocnîța.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că reclamantul nu a prezentat nici un argument întemeiat care să combată legalitatea titlului de autentificare a deținătorului de teren eliberat pe numele său la 21 martie 2000. Prin urmare instanța întemeiat a ajuns la concluzia că titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu nr.xxxxxx din 21 martie 2000, corespunde exigențelor legale, fiind emis în baza dispoziției autorității publice locale, or reclamantul neîntemeiat pretinde că urmează să dețină cota de teren agricol cu suprafața de 1,98 ha și bonitatea 68 grade, potrivit titlului provizoriu nr.316 din 15 iulie 1993, eliberat lui Tudor Cazacioc, prin decizia Primăriei xxxxxx nr.1 din 17 februarie 1993, iar după decesul acestuia, titlul provizoriu cu același număr și conținut fiind eliberat lui Boris Cazacioc.

Instanța de apel a constatat că în conținutul titlurilor provizorii nu este identificat numărul cadastral și planul amplasării acestui teren, iar deși conform titlului provizoriu cu nr.316 lui Boris Cazacioc i-a fost atribuit teren agricol cu suprafața de 1,98 ha, acest fapt nu identifică și dreptul de proprietate asupra suprafeței respective.

Instanța a specificat și faptul că în titlul provizoriu cu nr.316 eliberat pe numele lui Boris Cazacioc la rubrica „Notă” era menționat că în natură terenurile se distribuie reieșind din mărimea cotei corectate la momentul repartizării.

La 24 mai 2019 Boris Cazacioc, a declarat recurs solicitând casarea deciziei din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți și hotărîrii din 10 decembrie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Ocnîța, cu trimiterea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului a invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit.c), d) Cod de procedură civilă, și anume instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a aplicat în mod eronat analogia dreptului.

În motivarea recursului a indicat că instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa interveniențelor accesorii ÎS „Agernția Servicii Publice”, Departamentul Cadastral, Serviciul Cadastral teritorial Ocnîța, adică specialiștilor în domeniul corespunzător.

La fel instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel, după cum urmează: examinarea pricinii în lipsa specialistului în domeniu; legalitatea dispoziției Primăriei xxxxx nr.7 din 20 martie 2000 în coroborare cu lipsa acesteia în fondul arhivistic al Serviciului raional de arhivă Ocnîța și neaducerea acesteia la cunoștință, în termenul și modul prevăzut de lege; faptul necorespunderii titlului nr.xxxxxx din 21 martie 2000 de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu suprafața totală de 1,7060 ha cu titlul nr.316 eliberat la 15 iulie 1993 și titlul nr.316 eliberat la 01 martie 1999, ce confirmă dreptul de proprietate asupra cotei de teren echivalent în mărime de 1,98 ha cu bonitate de 68 grade; faptul că titlul ce confirmă dreptul de proprietate asupra cotei de teren echivalent nr.316 din 15 iulie 1993 și nr.316 din 01 martie 1999, nu este provizoriu; faptul micșorării suprafeței terenului și schimbării dislocării acestuia, nefiind eliberat terenul în natură, conform titlului nominalizat, precum și neînregistrarea titlului în cauză la cadastru; faptul prelucrării de către dînsul a terenului în litigiu pînă în vara anului 2017, cu punerea și creșterea pe hotarul acestuia 120 copaci dintre care 90 fructiferi

și 30 tehnici; faptul posesiei mele neîntrerupte și netulburate a porțiunii litigioase de teren demonstrate și prin faptul că după decesul lui Tudor Cazacioc, decedat în a.1996, dînsul achitînd impozitul din anul 1999 și pînă în prezent, pe terenul agricol în litigiu.

Astfel instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a aplicat în mod eronat analogia dreptului. Nesoluționarea fondului cauzei reprezintă o neglijare a principiului contradictorialității, egalității și disponibilității părților în drepturile procesuale. Prin urmare instanța este obligată să se pronunțe asupra tuturor argumentelor invocate de participanții la proces.

Instanța eronat a apreciat că argumentele invocate de către dînsul sunt declarative și neîntemeiate, deoarece nu a examinat copiile documentelor prezentate și nu a apreciat legalitatea acestora, nici nu a cerut originalul lor.

A indicat că instanța de apel a apreciat probele prezentate arbitrar, astfel erorile comise i-a încălcat dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 28 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost expediată pentru cunoștință părților la proces la 20 martie 2019 (f.d. 130), fiind recepționată de către recurent la 26 martie 2019 (f.d. 132).

Prin urmare, recursul declarat de Boris Cazacioc la 24 mai 2019, a fost depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

La 10 iunie 2019, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului declarat de Boris Cazacioc, cu înștiințarea de a depune referință la recurs.

La 12 iulie 2019 Primăria c.Lipnic, r-nul Ocnîța a depus referință la recursul declarat de către Boris Cazacioc, solicitînd respingerea cererii de recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 28 februarie 2019 și hotărîrii Judecătoriei Edineț, sediul Ocnîța din 10 decembrie 2018, cu menținerea acestor acte judecătorești.

Examinînd admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Boris Cazacioc, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvîrșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Boris Cazacioc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă

faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Boris Cazacioc.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Boris Cazacioc.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Victor Burduh